

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра захист рослин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЗАХИСТ ДЕКОРАТИВНИХ І КВІТКОВИХ РОСЛИН

освітньо-професійна програма   Захист і карантин рослин

спеціальність   202 Захист і карантин рослин

галузь знань   20 Аграрні науки та продовольство

освітній ступінь   бакалавр

Розробник:

Нінель КОВАЛЕНКО –

доцент кафедри захист рослин,
кандидат сільськогосподарських наук,
доцент

Гарант:

Ганна ПОСПЄЛОВА –

доцент кафедри захист рослин,
кандидат сільськогосподарських наук,
доцент

Полтава
2021 р.

Назва навчальної дисципліни	Захист декоративних і квіткових рослин. Вибіркова дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра захист рослин
Контактні дані розробника, який залучений до викладання	
викладач:	Нінель Коваленко
науковий ступінь	кандидат сільськогосподарських наук
вчене звання	доцент
контакти:	ауд. 72а (навчальний корпус № 1)
e-mail:	ninel.kovalenko2016@gmail.com ninel.kovalenko@pdaa.edu.ua
тел.	0662227241
сторінка викладача:	https://www.pdaa.edu.ua/people/kovalenko-ninel-pavlivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність	202 Захист і карантин рослин
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	За відповідним рівнем, дисципліни, що передують вивченню дисципліни «Захист декоративних і квіткових рослин» – «Аналітична хімія», «Біофізика», «Інформаційні системи та технології», «Фізична і колоїдна хімія», «Загальна фітопатологія», «Механізація, електрифікація та автоматизація сільськогосподарського виробництва», «Мікробіологія».

Опис навчальної дисципліни

Дисципліна «Захист декоративних і квіткових рослин» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти знань комплексної системи захисту декоративних і квіткових рослин від різних видів шкідливих організмів; сприяє розумінню актуальності вирішення проблеми ефективного контролю збудників хвороб та шкідників у фітоценозах декоративних і квіткових рослин шляхом застосування комплексу організаційних, біологічних, агротехнічних та хімічних заходів; забезпечує комплексне розуміння майбутніми спеціалістами із захисту рослин складних взаємовідносин між рослиною, середовищем та патологічним організмом.

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у майбутнього фахівця знань, умінь та навичок з діагностики шкідників та хвороб декоративних і квіткових рослин та розробки комплексної системи захисту від різних видів шкідливих організмів.

Основні завдання навчальної дисципліни: засвоєння здобувачами вищої освіти біології розвитку шкідників і хвороб декоративних та квіткових рослин з урахуванням погодних умов конкретного вегетаційного періоду; опанування методів нагляду та ентомопатологічних обстежень, облік чисельності шкідників та рівня патогенності збудників хвороб, а також методів та засобів захисту декоративних і квіткових рослин; розуміння принципів взаємодії різних видів у насадженнях; умінь прогнозувати можливі

патологічні зміни в біоценозах, кваліфіковано використовувати методи і засоби захисту при складанні комплексних систем боротьби зі шкідниками і збудниками хвороб у відповідних біоценозах.

Компетентності:

загальні:

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

фахові (предметні, спеціальні):

ФК1. Здатність проводити фітосанітарну діагностику хвороб рослин, комах, кліщів, нематод, гризунів та бур'янів за новітніми принципами і методами.

ФК3. Здатність прогнозувати процеси розвитку і поширення шкідливих організмів.

ФК4. Здатність виявляти, локалізувати і ліквідовувати регульовані шкідливі організми за результатами інспектування та фітосанітарної експертизи.

ФК5. Здатність розробляти і застосовувати технології захисту рослин на об'єктах сільськогосподарського та іншого призначення.

ФК6. Здатність оцінювати фітосанітарні ризики (біологічні, екологічні, економічні) внаслідок занесення чи поширення регульованих шкідливих організмів.

ФК8. Здатність застосовувати агротехнічні, біологічні, організаційно-господарські методи для довгострокового регулювання розвитку та поширення шкідливих організмів до господарсько невідчутного рівня на основі прогнозу, економічних порогів шкідливості, ефективності дії корисних організмів, енергоощадних та природоохоронних технологій, які забезпечують надійний захист рослин і екологічну безпеку довкілля.

Програмні результати навчання:

ПРН 6. Коректно використовувати доцільні методи спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування об'єктів агробіоценозів та підтримання їх стабільності для збереження природного різноманіття.

ПРН 7. Складати технологічні карти для організації заходів із захисту рослин.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Фітоценози відкритого ґрунту з декоративно-квітковими рослинами в Україні.

Класифікація квітково-декоративних рослин.

Тема 2. Основні відомості про шкідливі об'єкти в насадженнях декоративних і квіткових рослин.

Тема 3. Шкідники та хвороби однолітніх, дволітніх і багатолітніх квіткових рослин та заходи захисту.

Тема 4. Шкідники та хвороби декоративних дерев та заходи захисту.

Тема 5. Шкідники та хвороби оранжерейних рослин та заходи захисту від них.

Тема 6. Шкідники та хвороби газонних трав, заходи захисту.

Тема 7. Засоби та методи захисту квітково-декоративних рослин.

Тема 8. Системи захисту декоративних і квіткових рослин.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 120 год.

Кількість кредитів – 4,0.

Форма семестрового контролю – залік.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Робоча навчальна програма, презентації.

Структура курсу

Назва тем	Кількість годин					
	усього	Денна форма				
		л	п	лаб	н/п	с.р.
Тема 1. Фітоценози відкритого ґрунту з декоративно-квітковими рослинами в Україні. Класифікація квітково-декоративних рослин.	12	2	-			10
Тема 2. Основні відомості про шкідливі об'єкти в насадженнях декоративних і квіткових рослин.	14	2	2			10
Тема 3. Шкідники та хвороби однолітніх, дволітніх і багатолітніх квіткових рослин та заходи захисту.	16	2	4			10
Тема 4. Шкідники та хвороби декоративних дерев та заходи захисту.	16	2	4			10
Тема 5. Шкідники та хвороби оранжерейних рослин та заходи захисту від них.	16	2	4			10
Тема 6. Шкідники та хвороби газонних трав, заходи захисту.	16	2	4			10
Тема 7. Засоби та методи захисту квітково-декоративних рослин.	16	2	4			10
Тема 8. Системи захисту декоративних і квіткових рослин.	14	2	2			10
Усього годин	120	16	24		-	80

Політика оцінювання

Академічна доброчесність. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавської державної аграрної академії. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Дедлайни та перескладання. Практичні завдання, завдання зі самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (20 %). Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.

Система оцінювання.

Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 6. Коректно використовувати доцільні методи спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування	<i>словесні методи:</i> лекція, розповідь-пояснення, бесіда; <i>наочні методи:</i> ілюстрування, демонстрування; <i>практичні методи:</i> практичні роботи; <i>порівняння;</i> <i>методи самостійної роботи вдома:</i>	виконання практичних завдань; виконання завдань самостійної роботи; контрольна робота; залік

об'єктів агробіоценозів та підтримання їх стабільності для збереження природного різноманіття.	завдання самостійної роботи; робота під керівництвом викладача: самостійна робота; методи формування пізнавальних інтересів: створення ситуації інтересу; створення ситуації новизни навчального матеріалу;	
ПРН 7. Складати технологічні карти для організації заходів із захисту рослин.	методи усного контролю: індивідуальне та фронтальне опитування, доповіді; методи письмового контролю: контрольна робота; комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.	виконання практичних завдань; виконання завдань самостійної роботи; контрольна робота; залік

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів
ПРН 6. Коректно використовувати доцільні методи спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування об'єктів агробіоценозів та підтримання їх стабільності для збереження природного різноманіття.	50	50	30
ПРН 7. Складати технологічні карти для організації заходів із захисту рослин.	50	50	30
Разом	100	100	60

Шкала оцінювання: ЄКТС та національна

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Зараховано
82 – 89	B	
74 – 81	C	
64 – 73	D	
60 – 63	E	
35 – 59	FX	Незараховано
0 – 34	F	

Література та джерела інформації

Основні

1. Бей-Биенко Г.Я. Общая энтомология. М.: Высшая шк., 1980. 416 с.
2. Бобыльва О.Н. Цветочно-декоративные растения открытого грунта. М.: Академия, 2012.
3. Бригадиренко В. В. Основи систематики комах: Навч. посіб. Д.: РВВ ДНУ, 2003. 204 с.
4. Бровдій В. М., Гулій В. В., Федоренко В. П. Біологічний захист рослин. К., 2004. 351 с.
5. Деменко В.М., Власенко В.А., Ємець О.М., Кабанець В.В. Захист декоративних і квіткових рослин від шкідників: Навч. посіб. Суми. СНАУ, 2017. 392 с.
6. Довідник із захисту рослин / [Бублик Л. І., Васечко Г. І., Васильєв В. П. та ін.]; за ред. М. П. Лісового. К.: Урожай, 1999. 774 с.
7. Дядечко М. П., Падій М. М., Шелестова В. С. та ін. Біологічний захист рослин. Біла Церква, 2001. 312 с.
8. Захист декоративних і квіткових рослин від шкідників : навч. посібник для проведення лабораторних занять і виконання самостійної роботи з вивчення дисципліни студентами у вищих аграрних закладах освіти III–IV рівнів акредитації ОС Бакалавр спеціальності „Захист і карантин рослин” / С. М. Вигера, Ч. Я. Чумак, М. М. Ключевич [та ін.]. К.: 2016. 146 с.
9. Перелік пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні. К.: ЮНІВЕСТ МЕДІА, 2018. 1040 с.
10. Попкова К.В. Общая фитопатология. М.: Агропромиздат, 1989. 399 с.
11. Рубан М. Б. Практикум із сільськогосподарської ентомології : навч. посіб. / М. Б. Рубан, Я. М. Гадзало; за ред. М. Б. Рубана. К. : Арістей, 2009. 472 с.
12. Савковський П. П. Атлас вредителей плодовых и ягодных культур. К.: Урожай, 1983. 204 с.
13. Сільськогосподарська ентомологія / [Байдик Г. В., Білецький Є. М., Білик М. О. та ін.]; за ред. Б. М. Литвинова, М. Д. Євтушенка. К.: Вища освіта, 2005. 551 с.
14. Сільськогосподарська ентомологія / [Рубан М. Б., Гадзало Я. М., Бобось І. М. та ін.]; за ред. М. Б. Рубана. К.: Арістей, 2007. 520 с.
15. Соколова Т.А. Декоративное растениеводство. Цветоводство. М.: Академия, 2014.
16. Фітофармакологія: підручник / [М.Д. Євтушенко, Ф.М. Марютін, В.П. Туренко та ін.] ; за ред. М. Д. Євтушенка, Ф.М. Марютіна. К.: Вища освіта, 2004. 432 с.
17. Хессайон Д. Г. Все о болезнях и вредителях растений [перевод с английского О. И. Романовой]. М.: Кладезь-Букс, 2009. 128 с.
18. Чумак П. Я. Квітник без шкідників і хвороб. К.: Квіти України, 2000. 64 с.

Допоміжні

1. Голосова М.А., Кузьмичев Е.П. Вредители и болезни декоративных насаждений городских объектов озеленения и меры борьбы с ними М: Изд. МГУ Л., 2010.
2. Лежнёва Г.Н. Основы декоративного садоводства. М.: Академия, 2011.
3. Мовчан О. М. Карантинні шкідливі організми. Частина 1. Карантинні шкідники. К.: Світ, 2002. 288 с.
4. Писаренко В.М., Писаренко П.В. Захист рослин: фітосанітарний моніторинг, методи захисту рослин, інтегрований захист рослин. Полтава, 2007. 256 с.
5. Соколова Т.А. Декоративное растениеводство. Древодводство. М.: Академия, 2012.
6. Субін В.С. Інтегрований захист рослин: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.]. / В.С. Субін, В. І. Олефіренко. К.: Вища освіта, 2004. 336 с.
7. Супіханов Б.М., Левченко В.І., Івченко В.М. та ін. Карантинні шкідники та хвороби рослин. ВАТ „СОД”, Козацький вал, 2004. 184 с.
8. Щербакова Л.Н., Карпун Н.Н. Защита растений. М.: Академия, 2009. 272 с.

Інформаційні ресурси

1. zelena-ukraina.com.ua/node/25
2. agroua.net/plant/catalog/cg-46/c-5/info/cag-363/
3. dereva.lviv.ua/.../181-rekomendatsii-po-zakhystu-derev-ta-kushchiv-vidshkidnykiv-ta-khvorob
4. biostandard.com.ua/
5. Електронна енциклопедія сільського господарства. [http: www2.agroscience.com](http://www2.agroscience.com).
6. www.fourseasons.com.ua/zasobu_zahustu.html
7. ua.textreferat.com/referat-23276-1.html